บทบรรณาธิการ

คำถาม คำร้องของผู้ร้องที่กล่าวอ้างว่า บ้านตึกชั้นเดียวและโกดังเก็บของบนที่ดินที่โจทก์นำเจ้าพนักงานบังคับคดียึด มิใช่ทรัพย์ของจำเลย แต่เป็นทรัพย์ของผู้ร้อง ขอให้ถอนการยึดบ้านตึกชั้นเดียวและโกดังเก็บของที่โจทก์นำยึดไว้ออกจากการบังคับคดี ขอให้ถอนการยึด เป็นคำร้องขอให้ศาลเพิกถอนการบังคับคดีหรือคำร้องขอให้ปล่อยทรัพย์สิน และจะต้องเสียค่าขึ้นศาลอย่างไร

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๐๕/๒๕๕๕ คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระเงินจำนวน ๑,๔๙๒,๕๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยแก่โจทก์ ต่อมาจำเลยไม่ชำระหนี้ตามคำพิพากษาดังกล่าว โจทก์ขอให้บังคับคดี เจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๗๒๖ และ ๖๗๓๓ ตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ พร้อมสิ่งปลูกสร้างออกขายทอดตลาด

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า บ้านตึกชั้นเดียว เลขที่ ๘๗ และโกดังเก็บของซึ่งเป็นสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินที่โจทก์นำยึด มิใช่ทรัพย์สินของจำเลย แต่เป็นทรัพย์สินของผู้ร้องที่ผู้ร้องสร้างขึ้นประมาณปี ๒๕๓๙ หลังจากก่อสร้างแล้วผู้ร้องเข้าครอบครองทำประโยชน์ในสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวโดยสงบ เปิดเผย และมีเจตนาเป็นเจ้าของจนถึงปัจจุบัน การที่โจทก์นำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปยึดสิ่งปลูกสร้างและโกดังเก็บของดังกล่าว จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขอให้ถอนการยึดบ้านตึกชั้นเดียวและโกดังเก็บของที่โจทก์นำยึด

ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ผู้ร้องประเมินราคาอาคารสิ่งปลูกสร้างตามคำร้อง แล้วชำระค่าขึ้นศาลให้ครบถ้วนภายใน ๑๕ วัน มิฉะนั้นถือว่าทิ้งคำร้อง ต่อมาศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่าผู้ร้องไม่ชำระค่าขึ้นศาลเพิ่มให้ครบถ้วนภายในเวลาที่ศาลกำหนด จึงไม่รับคำร้อง ขัดทรัพย์ของผู้ร้อง คืนค่าขึ้นศาลให้ผู้ร้องทั้งหมด จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ

ผู้ร้องอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ พิพากษายืน

ผู้ร้องฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้ร้องว่า คำร้องของผู้ร้องเป็นคดีที่มีคำขอให้ปลดเปลื้องทุกข์อันไม่อาจคำนวณเป็นราคาเงินได้หรือไม่ โดยผู้ร้อง

ฎีกาว่า คำร้องของผู้ร้องเป็นการขอเพิกถอนการบังคับคดี มิใช่เรียกร้องให้เจ้าพนักงานบังคับคดีหรือโจทก์ชำระหนี้แก่ผู้ร้องนั้น เห็นว่า ตามคำร้องของผู้ร้องที่กล่าวอ้างว่าบ้านตึกชั้นเดียวและโกดังเก็บของบนที่ดินที่โจทก์นำเจ้าพนักงานบังคับคดียึด มิใช่ทรัพย์ของจำเลย แต่เป็นทรัพย์ของผู้ร้อง ขอให้ถอนการยึดบ้านตึกชั้นเดียวและโกดังเก็บของที่โจทก์นำยึดไว้ออกจากการบังคับคดีนั้น **ผู้ร้องมีความมุ่งหมายเพื่อได้รับผลที่จะให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปล่อยทรัพย์สินที่ยึดคืนให้แก่ผู้ร้อง** เป็นกรณีที่ผู้ร้องร้องขอให้ปล่อยทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๘๘ มิใช่เป็นการยื่นคำร้องขอให้ศาลเพิกถอนการบังคับคดีแต่อย่างใด เมื่อคำร้องของผู้ร้องเป็นคำร้องขอให้ปล่อยทรัพย์สิน **จึงเป็นคดีที่มีคำขอให้ปลดเปลื้องทุกข์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ ซึ่งผู้ร้องต้องเสียค่าขึ้นศาลตามทุนทรัพย์ที่ขอให้ปล่อยทรัพย์สิน** เมื่อผู้ร้องไม่ชำระค่าขึ้นศาลภายในเวลาที่ศาลชั้นต้นกำหนด ที่ศาลชั้นต้นไม่รับคำร้องของผู้ร้องจึงชอบแล้ว ฎีกาของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น และเมื่อศาลฎีกามีคำพิพากษาแล้ว จึงไม่จำต้องสั่งคำร้องขอคุ้มครองประโยชน์ระหว่างพิจารณาของผู้ร้องอีก"

พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นฎีกาให้เป็นพับ

คำถาม โจทก์ถอนคำฟ้องจำเลยที่ขาดนัดยื่นคำให้การ ศาลจะต้องฟังจำเลยก่อนมีคำสั่งอนุญาตหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๔๑๒/๒๕๕๕ การถอนฟ้องหลังจากที่จำเลยยื่นคำให้การแล้วต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๒๖ ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๗๕ วรรคสอง (๑) ที่บัญญัติห้ามไม่ให้ศาลให้อนุญาตโดยมิได้ฟังจำเลยก่อน **สำหรับจำเลยที่ ๑ ที่ขาดนัดยื่นคำให้การ การที่โจทก์ถอนฟ้องสำหรับจำเลยที่ ๑ จึงไม่อยู่ในบังคับของบทบัญญัติแห่งกฎหมายมาตราดังกล่าวที่ศาลต้องฟังจำเลยที่ ๑ ก่อนมีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องสำหรับจำเลยที่ ๑** ศาลจึงมีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องสำหรับจำเลยที่ ๑ ได้โดยไม่จำต้องฟังจำเลยที่ ๑ ก่อน

ส่วนที่จำเลยที่ ๑ อุทธรณ์อ้างว่า การที่ศาลอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องไม่ตัดสิทธิโจทก์ที่จะนำคดีมาฟ้องใหม่นั้น เห็นว่า โจทก์อาจนำคดีมาฟ้องใหม่ได้ก็จริงแต่ต้องฟ้อง

ภายในกำหนดอายุความ และจำเลยที่ ๑ ซึ่งขาดนัดยื่นคำให้การในคดีนี้ก็ยังมีสิทธิยื่นคำให้การต่อสู้คดีในคดีนั้นได้อย่างเต็มที่ไม่มีข้อที่ต้องเสียเปรียบ เมื่อการดำเนินกระบวนพิจารณาของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางดังกล่าวไม่ทำให้จำเลยที่ ๑ ต้องเสียหายหรือเสียเปรียบ จึงไม่มีเหตุต้องเพิกถอนคำสั่งที่อนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องสำหรับจำเลยที่ ๑

คำถาม คำสั่งศาลชั้นต้นที่ให้จำหน่ายคดีชั่วคราวเพื่อรอฟังคดีอาญาเป็นคำสั่งระหว่างพิจารณาหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๘๕๐/๒๕๕๖ บทบัญญัติเรื่องห้ามมิให้อุทธรณ์คำสั่งในระหว่างพิจารณา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๖ (๑) เป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้ปัญหานี้ไม่เป็นข้อที่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกาชอบที่จะยกขึ้นวินิจฉัยได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๒ (๕) คดีนี้จำเลยทั้งสองยื่นคำร้องขอให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งจำหน่ายคดีชั่วคราว เนื่องจากคดีนี้เป็นเหตุการณ์และข้อเท็จจริงเดียวกับคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๑๐๘๓/๒๕๕๓ ของศาลชั้นต้น ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาคดี โจทก์รับสำเนาแล้วคัดค้านและศาลชั้นต้นเห็นว่าคดีนี้เป็นคดีส่วนแพ่ง การฟังข้อเท็จจริงจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคดีอาญา เมื่อคดีส่วนอาญายังพิจารณาไม่แล้วเสร็จคดีส่วนแพ่งจึงต้องรอฟังการพิจารณาคดีส่วนอาญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๖ จึงมีคำสั่งให้จำหน่ายคดีจากสารบบความชั่วคราว เมื่อคดีอาญาเสร็จสิ้นแล้วให้ยกคดีส่วนแพ่งขึ้นพิจารณาต่อไปนั้น คำสั่งของศาลชั้นต้นดังกล่าวเป็นคำสั่งในระหว่างพิจารณา ต้องห้ามอุทธรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๖

คำถาม ศาลชั้นต้นเปลี่ยนโทษจำคุกจำเลยเป็นการส่งตัวจำเลยไปควบคุมเพื่อฝึกอบรมยังศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน จะเข้าข้อยกเว้นที่ให้จำเลยอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๓ หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๕๒๕/๒๕๕๖ ความผิดฐานร่วมกันทำร้ายร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๕ มีระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่

พันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ และความผิดฐานร่วมกันทำให้ผู้อื่นเกิดความกลัวหรือตกใจโดยการขู่เข็ญ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๙๒ มีระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ความผิด ๒ ฐาน ศาลชั้นต้น**เปลี่ยนโทษจำคุกจำเลยเป็นการส่งตัวไปควบคุมเพื่อฝึกอบรมยังศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน จึงต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๓ ทวิ** ศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับอุทธรณ์ของจำเลยในส่วนความผิด ๒ ฐาน โดยไม่ปรากฏว่าได้รับอนุญาตให้อุทธรณ์จากผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาตามมาตรา ๑๙๓ ตรี และศาลอุทธรณ์ภาค ๖ พิจารณาพิพากษา จึงเป็นการไม่ชอบ ต้องถือว่าผลคดีในความผิด ๒ ฐาน ข้อเท็จจริงยุติตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น (มีคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๓/๒๕๕๕, ๘๔๖๒/๒๕๕๕ วินิจฉัยเช่นกัน)

คำถาม คดีความผิดต่อส่วนตัว ผู้เสียหายถอนคำร้องทุกข์ภายในกำหนดระยะเวลาฎีกาโดยที่ยังไม่มีคู่ความฝ่ายใดยื่นฎีกาได้หรือไม่ และศาลใดมีอำนาจพิจารณาสั่ง

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๖๒/๒๕๕๗ คดีอาญาความผิดต่อส่วนตัวและยังไม่ถึงที่สุด เมื่อผู้เสียหายทั้ง ๑๑ คน ถอนคำร้องทุกข์ภายในกำหนดระยะเวลาฎีกาโดยที่ยังไม่มีคู่ความฝ่ายใดยื่นฎีกา ย่อมเป็นอำนาจของศาลชั้นต้นที่จะพิจารณาสั่ง ฉะนั้น คำสั่งศาลชั้นต้นที่อนุญาตให้ถอนคำร้องทุกข์และให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ จึงชอบแล้ว จำเลยไม่อาจยื่นฎีกาขอให้ศาลฎีกาสั่งจำหน่ายคดีได้อีก ฎีกาของจำเลยจึงไม่เป็นสาระแก่คดีอันควรได้รับการวินิจฉัยตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๔๙ วรรคหนึ่ง ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ